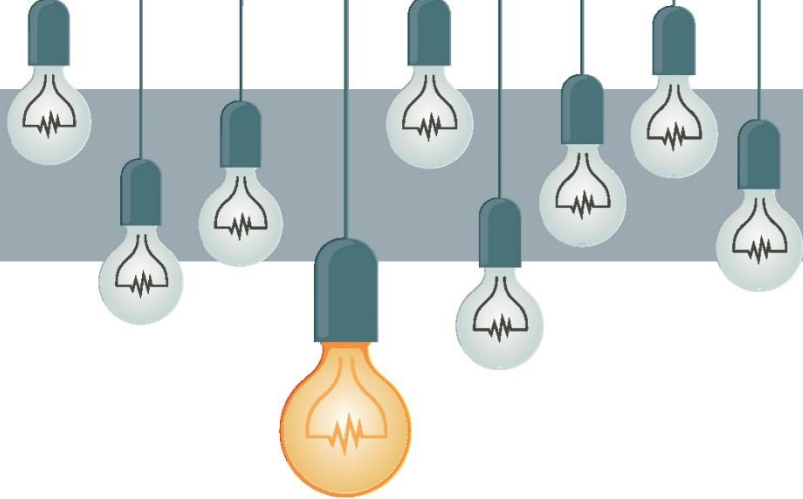

פורום מומחים לאזוריות

מקרה בוחן: אשכולות אזוריים

מריה ג'יריס, מנהלת אשכולות אזוריים
משרד הפנים

ג'וינט ישראל אלכא
המכון למנהיגות וממשל
יחד בעשייה חברתית

מרכז השלטון המקומי
בישראל
אגודת השלטונות המקומיים בישראל
Association of Local Authorities in Israel
אגודת אשכולות יו כחולות

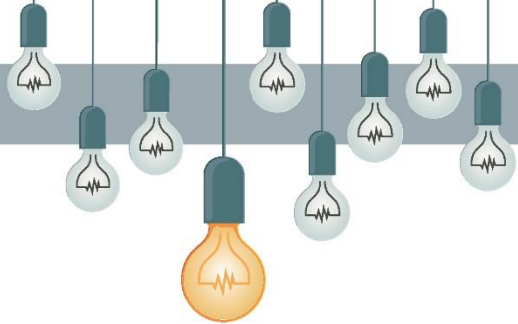
מפעם מעלה אדומים
מרכז אזורי לפיתוח
המינהל בשלטון המקומי
מחוז יהודה ושומרון

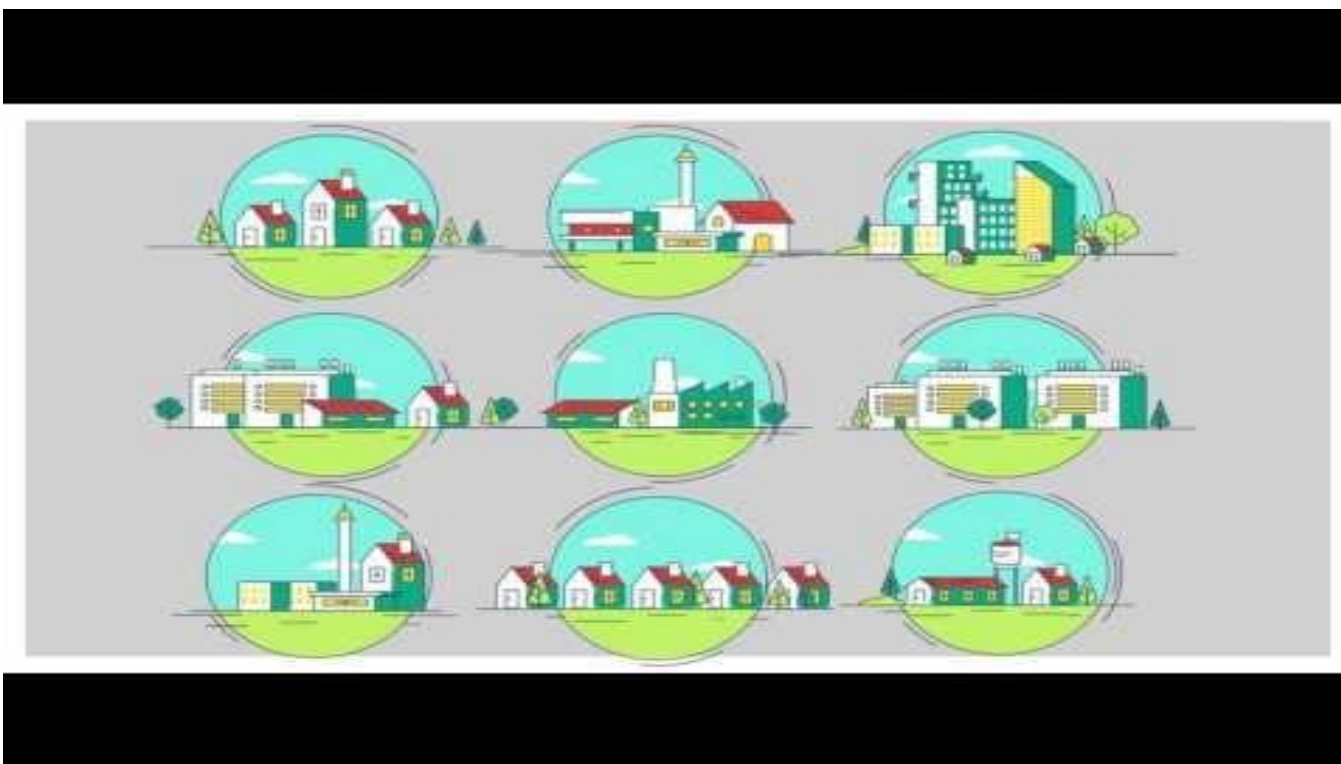
משרד האוצר

משרד הפנים
המינהל לשלטון מקומי
האגף לפיתוח כלכלי

סרטון האשכולות

<https://www.youtube.com/watch?v=fXQh8Vu7XeU&t=16s>

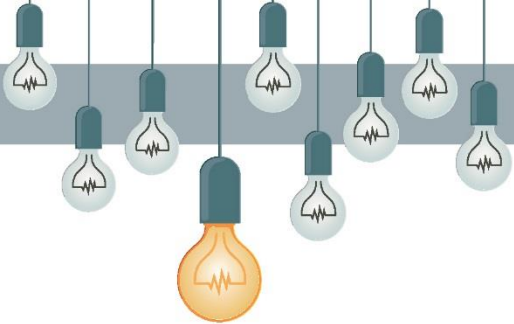
הגדרה ואפיון – אשכולות אזוריים

הגדרה: מסגרת לקידום שיתופי פעולה אזוריים וולונטריים בין רשויות מקומיות שכנות בפריפריה במטרה להביא לשיפור באיכות חייהם של התושבים.

מטרות:

- ✓ העלאת רמת השירות וצמצום פערים
- ✓ אספקה משותפת של שירותים בהתייעלות כלכלית
- ✓ הנגשת שירותים חדשים לפריפריה ולרשויות הקטנות
- ✓ הובלה ותכלול של מהלכים לפיתוח אזורי

מבט אל אתגרי השלטון המקומי

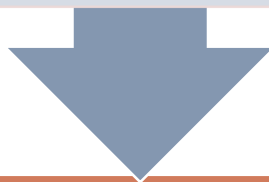
פערים כלכליים בין הרשויות המקומיות

חסרונות לקוטן :

ממדי האוכלוסייה אינם מאפשרים לרשויות הקטנות והמרוחקות "סף כניסה"

עלות ליחידת שירות גבוהה יחסית ברשויות קטנות

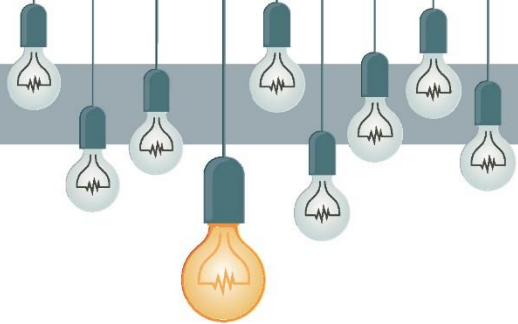
בכ- 53% מהרשויות בארץ מתגוררים פחות מ- 15 אלף תושבים

התנהלות בלתי יעילה ופגיעה ברמת השירותים

העמקת הפערים החברתיים בין הרשויות,
בין הפריפריה למרכז ובין הקבוצות החברתיות השונות

אשכולות – עקרונות מנחים

פיתוח אזורי רב תחומי

האשכול יקדם נושאים במגוון תחומים במטרה להביא לפיתוח אזורי מקיף

צמיחה מכלילה

האשכול נועד לפיתוח אזורי מכליל.

על כן, ישאף לכלול את כל סוגי הרשויות, האוכלוסיות, המגזרים והקהילות במרחב.

אחריות ומנהיגות של הרשויות

האשכול שייך לרשויות והוא כלי עבורן לשיפור השירותים לתושביהן.

על כן תפקידיו ייקבעו על ידי הרשויות.

ייחודיות הרשויות נשמרת

שמירת הייחודיות של הרשויות והמשך קיומן העצמאי

כל רשות תייצג את צרכיה ותצטרף לתחומי הפעילות הרלוונטים לה

וולונטאריות

הרשויות החברות באשכול הביעו רצון באופן וולונטרי להיות חברות בו

פריסה גיאוגרפית

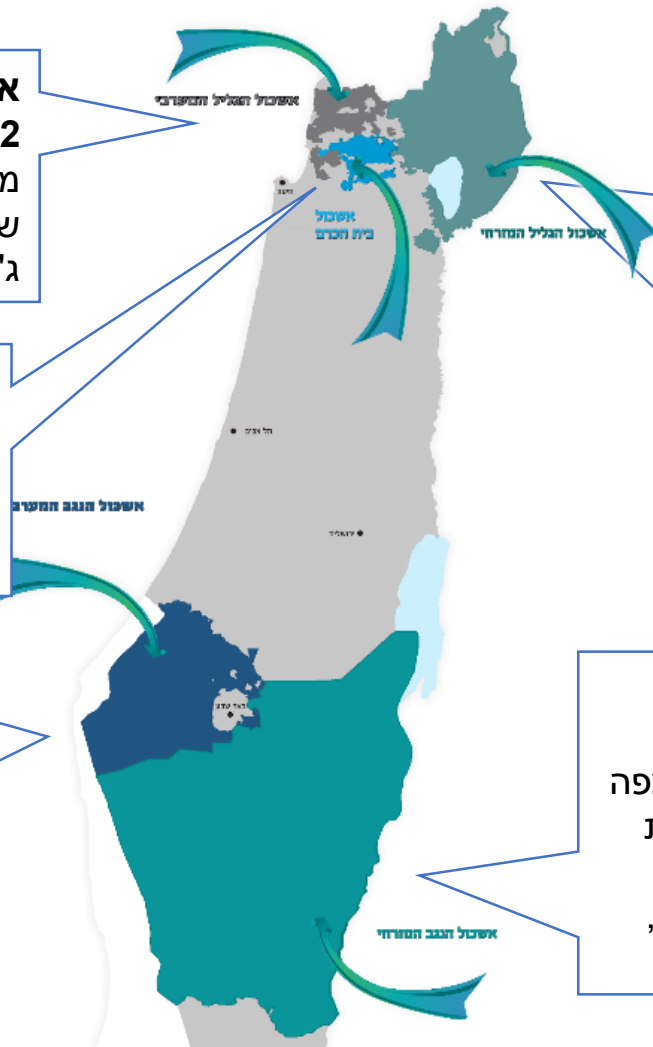
אשכול גליל מערבי
12 רשויות:
מעלות תרשיחא, חורפיש, כפר ורדים,
שלומי, מעלה יוסף, מטה אשר, בית
ג'אן, תפן, מעילא, מזרעה, פקיעין, עכו

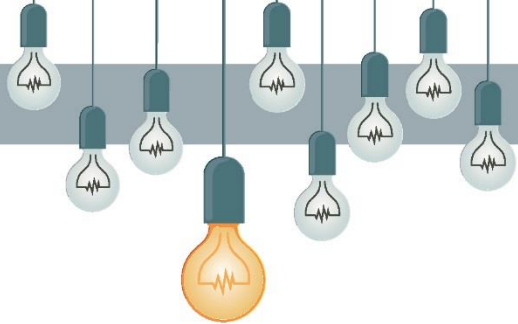
אשכול גליל מזרחי
17 רשויות:
קריית שמונה, מטולה, גליל
עליון, מבואות חרמון, גולן, יסוד
המעלה, ראש פינה, ג'יש, חצור
הגלילית, צפת, טובא זנגריא,
עמק הירדן, טבריה, מרום גליל,
מסעדה, עין קניא, גוש חלב,
מג'דל שמס, קצרין

אשכול יישובי בית הכרם
7 רשויות:
בענה, דיר אל אסד, כרמיאל,
מג'ד אל כרום, משגב, נחף,
ראמה

אשכול נגב מערבי
9 רשויות:
נתיבות, רהט, אופקים,
שדרות, שער הנגב, בני שמעון,
אשכול, מרחבים, שדות נגב

אשכול נגב מזרחי
12 רשויות:
דימונה, ערד, ירוחם, מצפה
רמון, ערערה בנגב, רמת
נגב, ערבה תיכונה, אל-
קסום, נווה מדבר, חורה,
תמר, כסייפה

האשכולות במספרים

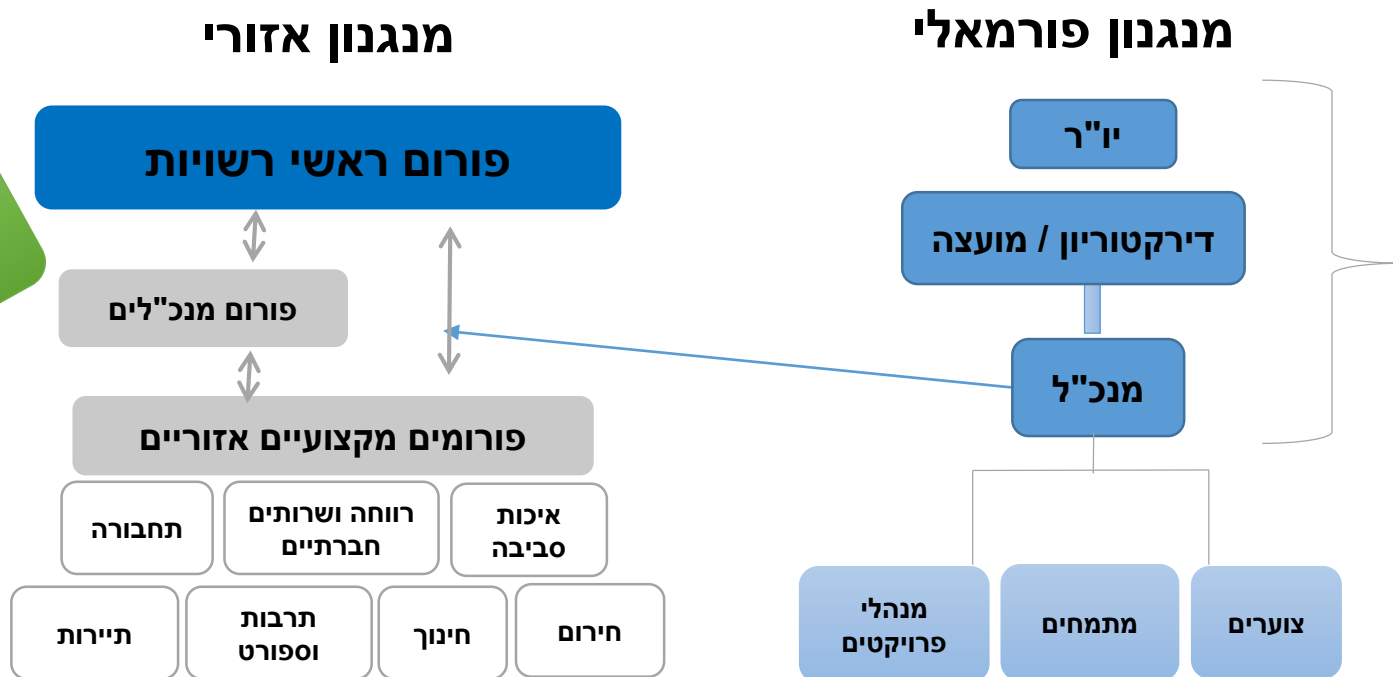
815,000
תושבים

27
מועצות מקומיות

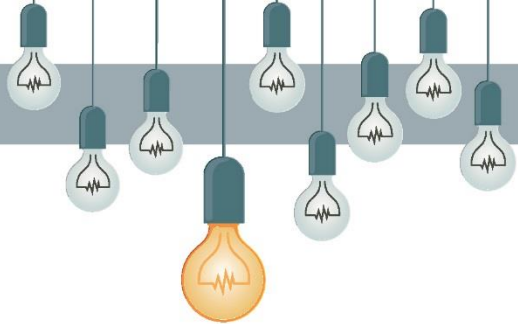

מבנה ארגוני ומנגנוני עבודה אזוריים

תכנית הנהגה
אזורית

יתרונות האשכולות האזוריים

- **חיסכון בהוצאות** (מכרז משותף לפינוי פסולת)
- **תאום ואיגום משאבים** (הסעות תלמידים)
- **פלטפורמה להוזלת עלויות** (הנחת כמות, מכרזם משותפים)

**יעילות
כלכלית**

- **הנגשת שירותים ומשאבים חדשים** (מסגרת מצוינות במדעים)
- **צמצום פערים בתוך האזור** (השוואת רמת שירותים)

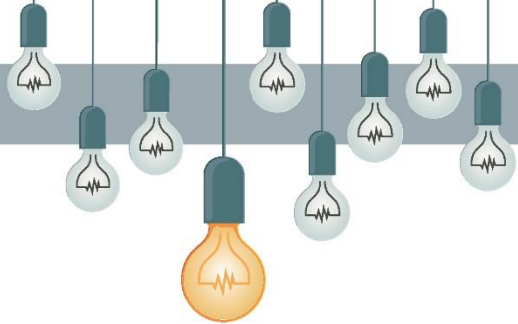
**שיפור
באיכות
החיים**

- **היכולת לעבוד יחד מול משרדי ממשלה ושחקנים גדולים כמו תאגידיים, חברות ממשלתיות, תורמים, ספקים ועוד** (תכנית הצפון, בי"ס לרפואה בצפת)

**קול חזק
יותר**

- **הנעת מיזמים ותהליכים לצמיחה כלכלית חברתית אזורית**

**יכולת
אסטרטגית**

סיכום

השותפות האזורית תשמש מנוע שינוי אמיתי, רק אם תימשך ותתרחב מגמת מיסוד שיתוף הפעולה האזורי בין רשויות מקומיות וזאת על בסיס **האשכולות האזוריים**, בתהליך המבורך שצובר תאוצה בשנים האחרונות [...] רק אם היא תגובה בכלים ובמשאבים הנחוצים, רק אם תדע למנף את התשתית המשותפת לטובת **מפגש והיכרות בין המגזרים השונים באזור בכל תחומי החיים**, רק אם תהפוך את החתירה לטוב המשותף לדגל שהיא נושאת בגאון"

נשיא המדינה ראובן ריבלין, 2016